

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри ПТБД

к.е.н. доцент

 Лариса БОЛТЯНСЬКА

25.08.2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Конкурентоспроможність бізнесу»

для здобувачів ступеня вищої освіти «*Магістр*»
зі спеціальності **051 «Економіка»**

Факультет економіки та бізнесу

2020– 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Конкурентоспроможність бізнесу» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 051 «Економіка» – Мелітополь, ТДАТУ, 2020 р. – 14 с.

Розробник: к.е.н., доцент Лариса Андреева

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Протокол № 1 від 25 серпня 2020 року

Зав. кафедри ~~ИТБД~~

доц. Лариса БОЛТЯНСЬКА

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 051 «Економіка» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр»

Протокол від 23.09.2020 року № 1

Голова к.е.н., доцент Анна КОСТЯКОВА

23.09.2020 року

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>Денна форма навчання</u> (денна або заочна)	
Кількість кредитів 6	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u> (шифр і назва)	За вибором студента	
Загальна кількість годин – 180 годин	Спеціальність: <u>051 «Економіка»</u> (шифр та назва)	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		М 1	1-й
Тижневе навантаження: - аудиторних Занять 5 год. - самостійна робота студента 8,3 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Магістр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	22 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	34 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	124 год.
		Форма контролю: <u>диференційований залік</u>	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – допомогти студентам засвоїти теоретичні основи забезпечення конкурентоспроможності бізнесу, набути системних знань і навичок щодо забезпечення ефективного управління бізнесом в різних сферах діяльності.

Завдання курсу – вивчити понятійний інструментарій конкурентоспроможності бізнесу; розглянути сучасні особливості конкурентоспроможності бізнесу, а також фактори, що заважають широкому впровадженню методології управління конкурентоспроможністю бізнесу в Україні; теоретично узагальнити інформацію щодо конкурентоспроможності бізнесу, методи застосування сучасних моделей управління конкурентоспроможністю бізнесу; навчити студентів професійно виявляти закони та закономірності при управлінні конкурентоспроможністю бізнесу; сформувати у студентів вміння самостійно приймати правильні рішення щодо зміцнення конкурентної позиції бізнесу.

У результаті вивчення дисципліни **магістрант повинен**

знати: теорію, вітчизняний і світовий досвід оцінювання та управління конкурентоспроможністю бізнесу.

вміти: використовувати досвід суб'єктів вже розвинутого ринкового середовища, зокрема в побудові управлінської моделі конкурентоспроможності, використанні інформаційно-аналітичних способів оцінювання та формуванні механізму підвищення ефективності інвестиційно-інноваційного забезпечення конкурентоспроможності, реалізації системи заходів міжгалузевого та міжрегіонального співробітництва у досягненні на ринку добросовісної конкуренції.

бути ознайомленим: з законодавчими актами України з питань ведення виробничо-господарської діяльності підприємств, а також з передовим досвідом щодо зміцнення конкурентної позиції зарубіжних підприємств.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ

ТЕМА 1. СУЧАСНІ ТЕОРІЇ КОНКУРЕНЦІЇ [1, 2, 3, 6, 11, 12-45]

- 1.1. Сутнісна характеристика поняття «конкуренція».
- 1.2. Трансформація економічних концепцій конкуренції.
- 1.3. Функції та види конкуренції.
- 1.4. Форми та засоби цінової і нецінової конкуренцій.

ТЕМА 2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОНКУРЕНЦІЇ [2, 3, 4, 7, 8, 10, 12-45]

- 2.1. Сутність, мета та інструментарій державного регулювання конкуренції.
- 2.2. Правові засади державного регулювання конкуренції.
- 2.3. Антимонопольний комітет як спеціальний орган державної політики у сфері конкуренції.
- 2.4. Відповідальність за порушення законодавства про захист конкуренції.
- 2.5. Закордонний досвід формування системи антимонопольного регулювання.

ТЕМА 3. ДІАГНОСТИКА КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА [1, 2, 3, 6, 7, 9, 11, 12-45]

- 3.1. Сутність конкурентного середовища та його складові.
- 3.2. Методика діагностики конкурентного середовища підприємства.
- 3.3. Оцінювання конкурентних сил та визначення типу ринку.
- 3.4. Оцінювання інтенсивності конкуренції та ступеня монополізації ринку.
- 3.5. Аналіз конкурентних позицій підприємства на ринку.
- 3.6. Побудова конкурентної карти ринку, виявлення стратегічних положень підприємства.

ТЕМА 4. ВИЗНАЧЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО СКЛАДОВИХ [2, 3, 5, 6, 11, 12-45]

- 4.1. Сутність та рівні потенціалу конкурентоспроможності підприємства.
- 4.2. Складові потенціалу конкурентоспроможності підприємства.
- 4.3. Методи оцінювання потенціалу конкурентоспроможності підприємства.
- 4.4. Прикладні моделі оцінювання потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових.

4.5. Критеріальні методи визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства.

4.6. Стратегічний аналіз потенціалу конкурентоспроможності підприємства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ

ТЕМА 5. ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА [1, 2, 3, 7, 8, 9, 12-45]

5.1. Визначення конкурентної переваги підприємства та її особливостей.

5.2. Види конкурентних переваг підприємства.

5.3. Детермінантні фактори формування конкурентних переваг підприємства.

5.4. Оцінювання формування конкурентних переваг підприємства.

ТЕМА 6. МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА [3, 6, 8, 10, 11, 12-45]

6.1. Напрями забезпечення конкурентних переваг підприємства.

6.2. Характеристика методів забезпечення конкурентних переваг підприємства.

6.3. Використання методів забезпечення конкурентних переваг у стратегічному управлінні конкурентоспроможністю підприємства.

6.4. Інструменти та засоби реалізації політики забезпечення конкурентних переваг підприємства.

ТЕМА 7. ТЕХНОЛОГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ БІЗНЕСУ [1, 2, 3, 6, 11, 12-45]

7.1. Сутнісна характеристика технології забезпечення конкурентних переваг бізнесу.

7.2. Принципові основи технології забезпечення конкурентних переваг бізнесу.

7.3. Концепція «стратегічних зон господарювання» та її застосування при забезпеченні конкурентних переваг бізнесу.

7.4. Організаційно-економічні аспекти впровадження технології забезпечення конкурентних переваг бізнесу.

7.5. Технологія формування і реалізація інвестиційно-економічної стратегії забезпечення конкурентних переваг бізнесу.

ТЕМА 8. ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СУЧАСНИХ МОДЕЛЕЙ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА [2, 4, 6, 7, 11, 12-45]

8.1. Інформаційно-методичні моделі управління конкурентоспроможністю підприємства.

8.2. Оцінювання конкурентних позицій підприємств методом Бостонської консалтингової групи.

8.3. Багатофакторна модель як засіб системного управління конкурентоспроможністю підприємства.

8.4. Моделі портфельного аналізу та проектування в системі управління конкурентоспроможністю підприємства.

8.5. SWOT-аналіз як інструмент управління конкурентоспроможністю підприємства.

8.6. Моделі системного підходу до управління конкурентоспроможністю підприємства.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			
			годин			балів
			лж	сем (пр.)	СРС	
Змістовий модуль 1. «Теоретичні основи розробки проекту»						
1	Лекція 1	Сучасні теорії конкуренції	2	-	-	-
	Практична робота 1-2	Сучасні теорії конкуренції	-	4	-	5
	Самостійна робота 1	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	8	2
2	Лекція 2	Державне регулювання конкуренції	2	-	-	-
	Практична робота 3	Державне регулювання конкуренції	-	2	-	5
	Самостійна робота 2	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	9	2
3-4	Лекція 3-4	Діагностика конкурентного середовища підприємства	4	-	-	-
	Практична робота 4-6	Діагностика конкурентного середовища підприємства	-	6	-	10
	Самостійна робота 3-4	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	16	3
5-6	Лекція 5-6	Визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових	4	-	-	-
	Практична робота 7-9	Визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових	-	6	-	10
	Самостійна робота 5-6	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	16	3

7-8	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I	-	-	13	-
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 – 92 год.			12	18	62	50
Змістовний модуль 2. «Практичні аспекти реалізації проекту»						
9	Лекція 7	Формування конкурентних переваг підприємства	2	-	-	-
	Практична робота 10-11	Формування конкурентних переваг підприємства	-	4	-	6
	Самостійна робота 9	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	8	2
10	Лекція 8	Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства	2	-	-	-
	Практична робота 12	Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства	-	2	-	6
	Самостійна робота 10	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	9	2
11	Лекція 9	Технологія забезпечення конкурентних переваг бізнесу	2	-	-	-
	Практична робота 13-14	Технологія забезпечення конкурентних переваг бізнесу	-	4	-	6
	Самостійна робота 11	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	16	2
12-13	Лекція 10-11	Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства	4	-	-	-
	Практична робота 15-17	Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства	-	6	-	12
	Самостійна робота 12-13	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	16	4
14-15	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК II	-	-	13	-
	ПМК II	Підсумковий контроль за змістовий модуль II	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 88 год.			10	16	62	50
Всього з навчальної дисципліни – 180 год.						100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Сутнісна характеристика поняття «конкуренція».
2. Трансформація економічних концепцій конкуренції.
3. Функції та види конкуренції.
4. Форми та засоби цінової і нецінової конкуренції.
5. Сутність, мета та інструментарій державного регулювання конкуренції.
6. Правові засади державного регулювання конкуренції.
7. Антимонопольний комітет як спеціальний орган державної політики у сфері конкуренції.
8. Відповідальність за порушення законодавства про захист конкуренції.
9. Закордонний досвід формування системи антимонопольного регулювання.
10. Сутність конкурентного середовища та його складові.
11. Методика діагностики конкурентного середовища підприємства.
12. Оцінювання конкурентних сил та визначення типу ринку.
13. Оцінювання інтенсивності конкуренції та ступеня монополізації ринку.
14. Аналіз конкурентних позицій підприємства на ринку.
15. Побудова конкурентної карти ринку, виявлення стратегічних положень підприємства.
16. Сутність та рівні потенціалу конкурентоспроможності підприємства.
17. Складові потенціалу конкурентоспроможності підприємства.
18. Методи оцінювання потенціалу конкурентоспроможності підприємства.
19. Прикладні моделі оцінювання потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових.
20. Критеріальні методи визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства.
21. Стратегічний аналіз потенціалу конкурентоспроможності підприємства.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Визначення конкурентної переваги підприємства та її особливостей.
2. Види конкурентних переваг підприємства.
3. Детермінантні фактори формування конкурентних переваг підприємства.
4. Оцінювання формування конкурентних переваг підприємства.
5. Напрями забезпечення конкурентних переваг підприємства.
6. Характеристика методів забезпечення конкурентних переваг підприємства.
7. Використання методів забезпечення конкурентних переваг у стратегічному управлінні конкурентоспроможністю підприємства.
8. Інструменти та засоби реалізації політики забезпечення конкурентних переваг підприємства.
9. Сутнісна характеристика технології забезпечення конкурентних переваг бізнесу.

10. Принципові основи технології забезпечення конкурентних переваг бізнесу.
11. Концепція «стратегічних зон господарювання» та її застосування при забезпеченні конкурентних переваг бізнесу.
12. Організаційно-економічні аспекти впровадження технології забезпечення конкурентних переваг бізнесу.
13. Технологія формування і реалізація інвестиційно-економічної стратегії забезпечення конкурентних переваг бізнесу.
14. Інформаційно-методичні моделі управління конкурентоспроможністю підприємства.
15. Оцінювання конкурентних позицій підприємств методом Бостонської консалтингової групи.
16. Багатофакторна модель як засіб системного управління конкурентоспроможністю підприємства.
17. Моделі портфельного аналізу та проектування в системі управління конкурентоспроможністю підприємства.
18. SWOT-аналіз як інструмент управління конкурентоспроможністю підприємства.
19. Моделі системного підходу до управління конкурентоспроможністю підприємства.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Білоусько Т. Ю. Вибір матричних методів в обґрунтуванні стратегії розвитку підприємства [Електронний ресурс] / Т. Ю. Білоусько. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?
2. Економічний механізм забезпечення конкурентоспроможності торговельного підприємства : моногр. / Я. Д. Качмарик, П. О. Куцик, Р. Л. Лупак, І. Я. Качмарик. – Львів : Літературна агенція «Піраміда», 2012. – 208 с.
3. Ковтун О. І. Стратегія підприємства : підруч. / О. І. Ковтун. – Львів : Новий світ-2000, 2009. – 250 с.
4. Конспект лекцій з курсу «Потенціал підприємства: формування та оцінювання» (для студентів за спеціальністю «Економіка підприємства») / Т. О. Мамаєва, В. І. Торкатюк, Н. М. Золотова, М. П. Пан. – Х. : ХНАМГ, 2007. – 154 с.
5. Перфілова О. Є. Проблеми та особливості впровадження SWOT-аналізу в практику стратегічного управління вітчизняних підприємств [Електронний ресурс] / О. Є. Перфілова. – Режим доступу: http://vlp.com.ua/files/13_27.pdf.
6. Попов С. А. Стратегическое управление. 17-модульная программа для менеджеров. «Управление развитием организации». Модуль 4 /С. А. Попов. – М. : Инфра, 2000. – 304 с.
7. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства : підруч. / М. Г. Саєнко. – Тернопіль : Економічна думка, 2006. – 390 с.

8. Симкин Л. SWOT-анализ: сильные и слабые стороны, возможности и угрозы : практическое руководство по сегментированию рынка [Электронный ресурс] / Л. Симкин, С. Дибб. – Режим доступа: <http://ecsocman.hse.ru/text/19155298/>.
9. Шершньова З. Є. Стратегічне управління : підруч. / З. Є. Шершньова. – [2-е вид., перероб. і доп.]. – К. : КНЕУ, 2004. – 699 с.
10. Hofer C. W. Conceptual Construct for Formulating Corporate and Business Strategies / C. W. Hofer. – Boston : Intercollegiate Case Clearing House, 1977. – 754 p.
11. Shay J. P. Dynamic Competitive Strategy: Towards a Multiperspective Conceptual Framework [Electronic resource] / Jeffrey P. Shay, Frank T. Rothaermel. – Access mode: <http://scheller.gatech.edu/directory/faculty/rothaermel/pubs/99LRP.pdf>.

додаткова:

12. Андреева Л.О. Идентификация стратегической поведенки сельскогосподарських підприємств / Л.О. Андреева // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. М.Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2013. – № 4 (24). – С. 13-19.
13. Андреева Л.О. Моделювання конкурентоспроможності продукції / Л.О. Андреева // Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2014. – № 3 (27). С. 57-59.
14. Андреева Л.О. Системний аналіз організації / Л.О. Андреева // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. М.Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2012. – № 2 (18), том 5. – с. 7-14 (374 с.)
15. Андреева Л.О. Стратегічне планування – фундамент довгострокового бізнесового благополуччя / Л.О. Андреева //Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки)/ За ред. М.Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2011. - № 4– С. 32-41.
16. Андреева Л.О. Удосконалення методичного забезпечення стратегічного планування діяльності підприємства / Л.О. Андреева, Л.О. Болтянська, М.І. Грицаєнко та ін. // Науково-прикладні основи ефективного розвитку аграрного сектору економіки: Монографія. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – 272 с. – С. 5-57.
17. Андреева Л.О., Лисак О.І. Методичні аспекти стратегічного розвитку підприємств/ Л.О. Андреева, О.І. Лисак // Науковий журнл «Бізнес-інформ», № 6, 2016 – С. 227-231.
18. Андреева Л.О. Практичні аспекти бізнес-проекування як передумова торговельного підприємництва / Л.О. Андреева// Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні

- науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». – 2018. – № 3 (38). – С 70-77.
19. Андреева Л.О. Сучасні тенденції розвитку підприємництва в Україні / Л.О. Андреева, О.І. Лисак, Л.О. Болтянська // ADVANCES OF SCIENCE. Proceedings of articles the international scientific conference Czech Republic, Karlovy Vary – Ukraine, Kyiv, 28 September 2018. – С. 1357-1366.
 20. Болтянська Л.О. Від вибору бізнес-ідеї до її реалізації //Л.О.Болтянська, В.М. Тебенко //Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) / За ред. Л.В. Синяєвої.- Мелітополь 2017. С. 20-27 (Index Copernicus)
 21. Болтянська Л.О. Розведення перепелів – родинний бізнес / Л.О.Болтянська, Б.В.Болтянський/ Щомісячний науково-практичний журнал «Тваринництво сьогодні», №5. – Київ, 2018. – с.37- 45
 22. Від ідеї до власної справи: Навч. посібник. /А.С.Коноваленко, Л.О.Болтянська, Д.М. Трачова та інш. - Мелітополь.: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2017 – 278с.
 23. Власюк Ю.О. Застосування економіко-математичних методів у дослідженні конкурентоспроможності підприємств// Ю.О. Власюк, Г.П. Педченко / Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. Л.В. Синяєвої. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2017. № 3 (35). - С. 279-285.
 24. Грицаєнко Г. Інвестиційна привабливість України [Електронний ресурс] / Г. Грицаєнко, М. Грицаєнко // Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal – 2017. – Vol. 3. – No. 1. – Pp. 80-93 – Mode of access : <https://are-journal.com>
 25. Грицаєнко Г.І. Основи інвестиційної діяльності: навчальний посібник. / Г.І. Грицаєнко – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – 224 с.
 26. Грицаєнко М. І. Сутність та склад інноваційного потенціалу регіону / М. І. Грицаєнко // Економіка розвитку. – 2013. – № 4. – С. 52–57.
 27. Грицаєнко М. І. Теоретичні основи інноваційної діяльності / М. І. Грицаєнко // Науково-прикладні основи ефективного розвитку аграрного сектору економіки: монографія / [Л. О. Андреева, Л. О. Болтянська, М. І. Грицаєнко та ін.] – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – С. 104–154.
 28. Грицаєнко М.І. Розвиток сільськогосподарської кооперації та інтеграційні процеси в аграрному секторі економіки: **монографія** / Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» [Малік М.Й., Шпикуляк О.Г., Мамчур В.А., Грицаєнко М.І. та ін.]; за ред. М.Й. Маліка. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2019. – 374 с. (*особистий внесок 1,2 авт. аркуша*) (*внесок автора 1 ум.а.а.*)
 29. Грицаєнко М.І. Аграрна політика Європейського Союзу: виклики та перспективи: **монографія** // [Зінчук Т.О., Скидан О.В., Грицаєнко М.І. та ін.] за ред. проф. Т.О. Зінчук. – Київ: «Центр учбової літератури», 2019. – 494 с.
 30. Завадських Г.М. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіону [Електронний ресурс] / Г.М. Завадських // Глобальні та національні

- проблеми економіки. - 2017.-№17.-С.152-155. Режим доступу до статті:<http://global-national.in.ua/issue-17-2017>
31. Лисак О.І. Державне регулювання ціноутворення в аграрному секторі України / О.І. Лисак / Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». – 2014. - №2. – С. 97-101.
 32. Тебенко В.М. Болтянська Л.О. Від вибору бізнес-ідеї до її реалізації / В.М. Тебенко, Л.О. Болтянська / Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) – За ред. Л.В. Синяєвої – Мелітополь. - 2017. - №3 (35). – С. 20-27.
 33. Тебенко В.М. Взаємозв'язок категорій «ефективність» та «результативність» господарської діяльності підприємства / В.М. Тебенко / Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2014. – № 3 (27). С. 7-10.
 34. Тебенко В.М. Інвестиційна привабливість Запорізького регіону.// Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. М.Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2013. – № 1 (21), том 2. – с. 330-336.
 35. Тебенко В.М. Інноваційна діяльність промислових підприємств України. / В.М. Тебенко // Збірник наукових праць Таврійського державного
 36. Тебенко В.М. Управління інноваційним ризиком / В.М. Тебенко // Науковий вісник Львів. нац. ун-ту ветер. медич. та біотехнологій ім. С.З. Гжицького / Львівський НУВМБТ ім. С.З. Гжицького. – Львів, 2013. - Т 15, № 2(56). - С. 356-360.
 37. Яворська Т. І. Вдосконалення фінансово – кредитного забезпечення малого бізнесу в сільському господарстві / Т. І. Яворська // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету / ЧДТУ. – Черкаси, 2010. – Вип. 25, ч. 1. – С. 268–274.
 38. Яворська Т. І. Інноваційний характер розвитку підприємств малого та середнього бізнесу в розвинутих країнах / Т. І. Яворська // Науковий вісник Львів. нац. ун-ту ветер. медик. та біотехнологій ім. С. З. Гжицького: наук. журнал / Львівський НУВМБТ ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2010. – Т. 12, №1 (43). – С. 634–638.
 39. Яворська Т. І. Оцінка конкурентоспроможності фермерських господарств за витратами / Т. І. Яворська // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету / ТДАТУ; за ред. М. Ф. Кропивка. – Мелітополь, 2012. – № 2 (18), Т. 3 – С.348–360.
 40. Яворська Т. І. Ризики та їх вплив на діяльність суб'єктів малого бізнесу у сільському господарстві / Т. І. Яворська // Вісник Сумського національного аграрного університету: наук. журнал / СНАУ. – Суми, 2011. – № 9(50). – С. 33–36.
 41. Яворська Т. І. Формування виробничих витрат в особистих селянських господарствах / Т. І. Яворська // Економіка та управління АПК: наук. журнал / БНАУ. – Біла Церква, 2011. – Випуск 6 (89). – С. 31–36.

42. Яворська Т.І. Напрями державної підтримки малого бізнесу в сільському господарстві / Т.І. Яворська // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». 2016. - С. 99-104.
43. Яворська Т.І. Когнітивне моделювання факторів впливу на збільшення прибутку суб'єктів малого бізнесу в сільському господарстві // Науковий часопис “Університетські наукові записки” Хмельницького університету управління та права. – Хмельницький, 2013, 445 с. – С. 151-157.
44. Яворська Т.І. Методологія вдосконалення управління бізнес-процесами в сільськогосподарському підприємстві / Т. І. Яворська // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». – № 2 (37), 2018, С. 154-162.
45. [Hrytsaienko M., Hrytsaienko H., Andrieieva L. and Boltianska L. The Role of Social Capital in Development of Agricultural Entrepreneurship. Modern Development Paths of Agricultural Production. 2019. pp. 427-440](#)

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
4. Сайт кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності <http://www.tsatu.edu.ua/et/>
5. Internet.